15) ...sen 10 mynge.

Byxe oronuudai proletaarinar, negedegtii.

Buriaad-Mongol YNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 76 (2716) 1939 onoi APREELЬ 3 Ponideelьnig

16-daxi zilee garna ULAAN-YDE goorod BMASSR

Mynөөderei noomerto:

Nyxer Moolotovoi doklaadai yrgelzelel.

Ene xabarai meteriologiiçeska onso ilgaanuud ba tarilgiin zorilgonuud tuşaa.

Soveed sojuuz dotor.

Xiliin saanahaa telegraammanuud.

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin XVIII sjeezd

SSSR-ei ARADAI AZAXIIN XYGZELTIIN GURBADAXI TABANZILEI PLAAN

Doklaadçig nyxer Moolotov

1. PROMIIŞLENNOSTЬ*)

Plaan bolbol yrgen xereglelgiin predmeedyydiiji yiledbelgeer zilei urgaltiiji, dunda zişeegeer, 11 proceent, yiledxin xeregselnyydiiji yiledberilelgiin talaar—15 proceenteer xaalna. Eneenei rezylьtaadta, yrgen xereglelgiin predmeedyydiiji yiledberilelge tabanzilei hyylde 1,7 daxin jixe bolxo johotoi, tiixede yiledberiiin xeregselnyydiiji yiledberilelge xojor daxin jixe bolxo johotoi, ene xadaa byxii promiişlennostiiin produukcada tereenei ydeelьne veesiiji, xojordoxi tabanzilei hyylde baihan 58 proceenthee, gurbadaxi taban zilei hyylde 62 proceent xyrter jixe bolgono. Eneenhee xaraxada, myn bolbol yrgen xereglelgiin predmeedyydiiji yiledberildeg promiişlennostiiin urgaltiin jixe teempiiji, tereentei xamta xynpromiişlennostiiin urgaltiin yşөө byri tyrgen teempiiji xaraalna.

Yiledberiiin xeregselnyydiiji yiledberildeg promiişlennostiiin gol şuxala halbarinuudai talaar, yndehen daalgabarinuud iime:

YILEDBERIIIN ZEBSEGYYDIIJI YILEDBERILDEG PROMIIŞLENNOSTIIIN VALOVOI PRODUUKCIIN URGALTA

	1937 on	1942 on	1937 onoixitoi 1942 onoixiiiji zişeelhen proceenteer
Yiledberiiin xeregselnyydiiji yiledberilelge (1926—1927 onuudai sengeer, milliaard tyxerigөөr)	52,2	112,0	203
Maşiinabaiguulga ba metaalbolbosoruulgaar (milliaard tyxerigөөr)	27,5	62,0	225
Tiin soolhoo:			
Metaalzyhedeg stanooguud (miangan xehegeer)	36,0	70,0	194
Magistraalьna parovoozuud (ysloovno „E“ ba „SY“-de oruulxada miangan xehegeer)	1,81	2,0	132
Xojor goltoi tovaarna vagoonguud (miangaar)	58,8	90,0	153
Avtomobiilьnuud (miangan xehegeer)	200,0	400,0	200
Elektroeneergi (milliaard kilovaatt saasaar)	36,4	75,0	206
Şuluun nyyrhen (millioon toonnoor)	127,3	230,0	181
Gaztai neeftь (millioon toonnoor)	30,5	54,0	177
Toorf (millioon toonnoor)	23,8	49,0	206
Şirem (millioon toonnoor)	14,5	22,0	152
Bulad (millioon toonnoor)	17,7	28,0	158
Prokaat (millioon toonnoor)	13,0	21,0	162
Ximi (milliaard tyxerigөөr)	5,9	13,4	227
Ceement (millioon toonnoor)	5,5	10,0	183
Xereglelei drevesiiniiji gazaaşanь şiruulgargalga (millioon kybomeetreer)	114,3	200,0	180
Xilyreedehen materiaalnuud (millioon kybomeetreer)	28,8	45,0	156

Myn **xereglelgiin predmeedyydiiji** yiledberildeg promiişlennostiiin talaar, gol yndehen daalgabarinuudiiji xaruulxam:

Yrgen xereglelgiin predmeedyydiiji yiledberildeg promiişlennostiiin valovoi produukciin urgalta

	1937 on	1942 on	1937 onoixitoi 1942 onoixiiiji zişeelehen proceenteer
Xereglelgiin predmeedyydiiji yiledberilelge (1926—1927 onuudai sengeer, milliaard tyxerigөөr)	40,3	68,0	969
Tekstiilьne promiişlennostiiin Narkomaad	8,5	13,4	157
Xyngen promiişlennostiiin Narkomaad	6,7	9,8	147
Zagahanai promiişlennostiiin Narkomaad	0,8	1,4	169
Maxanai ba hynei promiişlennostiiin Narkomaad	2,9	6,1	206
Edee xooloi promiişlennostiiin Narkomaad	9,1	15,0	164
Ziidxelei Narkomaad	1,9	2,8	142
Promkoperaaca (1932 onoi sengeer)	13,2	26,4	200
Yiledberiiin zarim halbarinuudaar			
Sahan (miangan toonnoor)	831,6	1300,0	156
Xlopçaato-bymaazna tkaani (millioon meetreer)	3442,4	4900,0	142
Nooxoihon byd (millioon meetreer) xamta	105,1	175,0	167
Arhan gutal (millioon paaraar) xamta	164,2	235,0	143
Saxaar-saaxar (millioon toonnoor)	2421,0	3500,0	144
Konserve (millioon ysloovno baankaar)	8?3,0	1800,0	206

Promiişlennostiiin debzeltiin dundahaa deeşe teempe bolxo maşiinabaiguulalta, elektroeneergi, ximiiçeske promiişlennostь, şanarta bulad ba busad zergiin, iime halbarinuudiiji gurbadaxi taxanzil soo urguulxa johotoi. Gurbadaxi tabanzilei plaanai dyyrgeltiiji xangaxa xeregte promiişlennostiiin xydelmerilegşedei yndehen gol zorilgonuud iime baina:

a) **Maşiinabaiguulalta, xara ba cvetnoi metalluurgiiin talaar.** Zorilgo jyyb gexede, maşiinabaiguulaltiin xygzeltiiji forsiirovalxa ba eneegeeree, promiişlennostiiin, xydөө azaxiin ba oronoi oboroonыin busad halbarinuudai texniiçeske zebsegleliin saaşanxi xysete debzelgiiji xangaxa jabadal bolno. Maşiinabaiguulaltiin forsiirovannыi xygzelte bolbol, negeer, xara metalluurgiiin: şirem, bulad, prokaat, şanarta bulad; xojoroor, cvetnoi metalluurgiiin: zed, alliumiini, ciink, tuulgan, niikelь ba busad cvetnoi metaallnuudai yşөө byri xysete şine debzeltei taharaşagyi xolbootoi baina. SSSR-ei yndehen gol ekonomiiçeska zorilgonuudiiji, jixe xygzeltete kapitaliis orooduudiiji myn ekonomiiçeska talaar xysexe ba urdanь oroxo zorilgonuudiiji şiidxexe jabadal xadaa deere zaagdahan tede byxe zorilgonuudiiji şiidxelgedexi amzaltanuudhaa bolxo baina.

Maşiinabaiguulaltiin saaşanxi xygzeltiin zorilgonuudtai xolbootoi, **texniiçeske poliitikiin** tusgaar şuxala baihaniiji temdeglexe xeregtei. Bidende eldebiin maşiinabaiguulalta xeregtei bişe, xarin bidende delxein teexnikiin glaavna tuilaltanuudai xemzeede xysed xemzeegeeree baigaa tyryy maşiinabaiguulaltiin xygzelte xeregtei. Zişeelxede, stanooguudiiji yiledberilgiin gansal jixe bolgolgo bidende xeregtei bişe, xarin stanoogbaiguulaltada deede bytөөsetei ba speciaalьna stanooguudai, ilangajaa avtomaaduud ba xaxadavtomaaduudai

ydeelьne veesiin erid deeşelelgiiji xangalga bidende xeregtei. Ene xadaa maşiinabaiguulaltiin busad byxii halbarinuudta xabaadana. Bidener bolbol mynөөbaigaa teexnikiin xemzeehee, mynөөsagai texniiçeske amzaltanuudhaa, manai maşiinabaiguulaltiin promiişlennostiiin xozomdoxo jabadaliiji toxiooldulxa johogyibdi, ene xeregte hanaagaa amaraxa jabadal ba bydyyrxelge xadaa eneende xezeedeş xyrgexe baina. Soveed maşiinabaiguulaltadaxi texniiçeske poliitika xadaa mynөөsagai delxein teexnikiin xemzeede xysed xemzeegeeree baixanь xeregtei.

b) **SSSR ei energetiiçeske baaziin talaar ba tylişiin talaar.** Zorilgo jyyb gexede, hyylei zilnyydte geegdehen, tylişe, ilangajaa şuluu nyyrhe ba neeftь abalgiiji bolьşeviig teempeer uragşanь jabuulxa, elektrobarilgiiji ba eneergoboruudovaniiji bytөөn gargalgiiji tyrgenөөr delgeryylxe jabadal bolno. Tylişiin ba energetiiçeske baazanuudai xygzelte xadaa promiişlennostь ba aradai azaxiin deeşelelhee gansal xozomdoxogyinь xeregtei bişe, xarin tedenei uragşaa dabxin jabaxanь xeregtei, tedenei saaşanxi xygzeltede bexi baazanuudiiji baiguulxanь şuxala xeregtei. Nyyrhenei şaaxtnuud ba neeftьproomeslonuudai barilgada, myn toorf ba slaanca abalgadaxi geegdeliiji likvidiirovelexe şuxala. Oronoi byxii gol ekonomiiçeska raioonuudta elektrobarilgiin, nyyrhenei-neftianoi ba jyrenxii tylişiin baazanuudai erid ba tyrgen debzeltegyigөөr, aradai azaxiin debzeltedexi busad jixenyyd zorilgonuudiiji şiidxeze bolxogyi baina. Eneengyigөөr, gurbadaxi tabanzilei plaanuudiiji dyyrgexe bexi yndehe huuri xangaxa argagyi baina. Tylişiin tuilai jixe şirelgeer traansportiiji daraxagyin tulada, Podmoskoovno basseinede, Uraalai raioonuudta, Daalьna Vostoogto ba Dunda Aazida şuluu nyyrhe maltalgiin maksimaalьna ynder teempiiji xangaxa şuxala. Voolgo ba Uraal xojoroi xoorondoxi raioondo şine neftianoi baaza—„Xojordoxi Bakuuji“ baiguulxa xeregiiji tyryyşiin eelzeenei ba xoişoluulaşagyi, gyrenei şuxala zorilgo geze tooloxo. Gazafikaacadaxi geegdeliiji eseslexe, priroodno ba promiişlenne gaazanuudiiji, ba myn şuluu nyyrhenei, gazar dooroxi gazafikaaciiji xereglelgiiji yrgenөөr delgeryylxe xeregtei, jixe bişe ba dunda elektrostaancanuud, teplotaancanuud ba giidrostaancanuudiiji barixa erid kyyrs abxa ba bagaşag giidrostaancanuudta jixe alxam ygexe xeregtei.

c) **Ximiiçeske promiişlennostiiin talaar.** Zorilgo jyyb gexede, ximiiçeske promiişlennostь ba aradai azaxiiji ximizaaciiji tyrgөөr uragşanь jabuulalga bolno, eneenei tulada, xizaarlaşagyi jixe argabaidal ba ton erxim hain perspektiivyyd bidende bii. Ende xadaa kaadrnuudiiji sugluulxa ba zoriuulxa ilangajaa şuxala. Xiimigyyd, inzeneernyyd, teexnigyyd ba xydelmerişedei kaadrnuudiiji haitar organizovaalalga ba nauukiin xynyydiiji ximiiçeske promiişlennostiiin xygzeltede ba narizuulan haizaruulagdahan proceessyydiiji bii bolgoxo xeregte yrgenөөr xanduulga xadaa „gurbadaxi tabanzil—ximiin tabanzil“ gehen loozungiin dyyrgeltiiji xangaxa johotoi.

ç) **Yrgen xereglelgiin tovaarnuudiiji yiledberilelgiin talaar**. Zorilgo jyyb gexede, xyngen, edieexooloi ba niutagai promiişlennostьnuudai byxii halbarinuudiiji xygzyylze, yrgen xereglelgiin tovaarnuudai yiledberilelgiiji byxii xemzeegeerenь yrgedxelge bolno. Tekstiilьna promiişlennostiiin debzeltiiji alibolxoor xurdadxaxa xeregtei, eneenei serьjoonь — xloopok xadaa promiişlenna bolbosoruulgahaa jixe urid jabana. Ene xydelmeride niutagai partiiina, soveed ba azaxiin organizaacanuudai maksimaalьna xabaadalsalga xadaa yrgen xereglelgiin tovaarnuudii yiledberilelgiin debzeltiiji jixeer xurdalxaxa johotoi.

d) Oi modonoi promiişlennostь, barilgiin materiaalnuudiiji yiledberilelge, zagahanai promiişlennostь ba busad, ilangajaa xozomdohon halbarinuudai talaar, **promiişlennostiiin iimenyyd halbarinuudai talaar** serьjoozno ba jaaraltai xemzeenyyd xeregtei. Tyryy teexnikiiji nebteryylge ba tyryy, erxim xydelmerilegşediiji urmaşuulgiiji haitar organizovaalan, azaliiji zybөөr organizovaalalgiiji xangalga xadaa ede halbarinuudai geegdeliiji likvidiirevelxe zorilgonuudiiji amzaltatai-gaar şiidxelgiiji xangaxa baina.

g) **Promiişlennostinuudai byxii halbarinuudai talaar** şuxalanь:

Negedexieer, tedende daalgagdahan xeregei tylөө, xydelmeridөө bodoto bolьşeviig deloviitostiiin tylөө xytelberilegşedei—kommuniistnuud ba partiiina bişenyydei—xariuusalgiiji yrgexe, iime baixada, kaadrnuudiiji şilen abalga ba gyisedxelei faktiiçeska şalgalga bolbol xytelberilegşedei anxaralai ceentrte xezeede baixa bolno;

Xojordoxioor, azalai bytөөsiiji deeşelyylxiin tylөө, azalai disciplinijiji bexizyylxiin tylөө, socialiis sorevnovaani ba staxaanovska xydelөөji delgeryylxiin tylөө temeseliiji şangadxaxa;

Gurbadaxiaar, promiişlenna produukciin өөriinь yne sengei baga bolxolgiiji tuilaxa ba promiişlennostiiin byxii halbarinuudta produukciin şanarai deeşeleliiji byxii xemzeegeerenь tuilaxa.

Hyylei yjede, tedeniiji zizedxelgiin talaar xegdehen, promiişlenne narkomaaduudiiji reorganizaacalga xadaa narkomaaduudai xytelberiiiji predprijaatinuudta dytelyylne ba manai promiişlennostiiin saaşadxi debzeltede polozitelьno roolь dyyrgexe johotoi baina.

2. Xydөө azaxiin talaar

Gurbadaxi tabanzilei plaan bolbol byxii xydөө azaxiin produukciin urgaltanь xojordoxi tabanzilei hyylde (1926—1927 onuudai sengeer) 20,1 milliaard tyxerig baihan haa, gurbadaxi tabanzilei hyylde 30,5 milliaard tyxerig bolxo gy, ali 52 proceent urgaxa geze togtoono.

Xydөө azaxiin zarim halbarinuudanь jamaraar urganab?

Oroohoto kylьtyyriin talaar, plaan bolbol urgasiijinь 27 proceent jixedxexe geze xaraalna. Ene xadaa gurbadaxi tabanzilei hyyl bagta bidener bolbol oroohoto kylьtyyriin, bagsaaxada, 8 milliaard pyyd urgasa xuriaaxa johotoi bolnobdi. Ene zorilgo xysexyrtemөөr gy? Tiime, xysexyrtemөөr. Ene xadaa hyylei medeegei xaruulhanai johoor, bidener 1937 ondo 7 milliaard 300 millioon pyyd tariaanai urgasiiji xuriaaza abhanhaa xaragdana. Tiixeleeree, bidener bolbol oroohoto kylьtyyriin 7—8 milliaard pyyd urgasiiji xangaxa—Staalinska daalgabariiiji gol tyleb dyyrgeebdi. Xerbee haitar xydelmerilөөd baigaahaa bidener xadaa 8 milliaard pyyd tariaa xuriaaxa daalgabariiiji, xelseengyi, xysed dyyrgexebdi. Oroohoto kylьtyyriin urgasa tuxai deere zaagdahan toonuudiiji segnexiin tulada, seregei urda teexi zilnyydte,—tabanzil soo, dunduur urgasanь 4 milliaard pyydhee baaxan jixe baidag baigaa hen geze hanaxa xeregtei.

Texniiçeske kylьtyyriin talaar, gurbadaxi tabanzil xadaa 1942 ondo iime daalgabarinuudiiji xaraalna: xloopok-siirciin talaar,—uhalagdahan xloopogoi urgasiiji gektaar byrihөө 19 ceentnereer, 32,9 millioon ceentner abxa, ene xadaa produukciin urgaltanь 28 proceent bolxo baina; saaxarna sviokliin talaar,—urgasiijinь gektaar byrihөө 250 ceentnereer, 300 millioon ceentner xuriaaxa, ene xadaa produukciinь jixe bololgo 37,2 proceent bolno; lioon-voloknoogoi talaar,—urgasiijinь gektaar byrihөө 4,6 ceentnereer, 8,5 millioon ceentner abxa, ene xadaa produukciinь jixe bololgo 49 proceent bolno. Naran seseg, konopliaa, kykyryyze, kauuçykonoosuud, şinelybiaananuud g. m. iime kylьtyyrenyydiiji deeşelyylxe xeregtei. Saadai ba vinograadai azal xadaa erid өөdөө garxa johotoi. Sybtropiiçeske kylьtyyrenyyd, sai, ciitryys, torgonoi saaşanxi jixe debzeltiiji xangaxa şuxala. Jixenyyd gooroduudiiji toiruulan, ede gooroduudiiji oovoşçonuud, kartaavkaar xysed xangaza şadaxa ba myn, ali bolxo zergeerenь, hyygeer ba miaxaar xangaza sadaxa, kartaavka oovoşçiin ba malazalai baazanuudiiji baiguulxa şuxala baina.

Kolxoozno azalai debzexiin tula tusgaar zoxid argabaidalnuud manai xydөө azaxiida baiguulagdanxai. Ene talaar, manai xloopogoi azalai zişeenyyd jixe intereesne baixa baina. Xloopog tuşaalgiiji jixe bolgohonoi tylөө, gyren xadaa, 1935 ondo, nyxer Staalinai iniciatiivaar speciaalьna preemi baiguulhan baina, tiigeed bidener bolbol bogonixon sagai torşo soo tuilai jixe amzaltanuudiiji tuilahan bainabdi. Ynexөөrөөşji, yşөө 1934 ondo SSSR dotor xloopog sugluulga xamta 12 millioon ceentner baihanaa, 1936 ondo—24 millioon ceentner bolhon baina. Xojor zilei torşo soo, xloopog sugluulga xojor daxin jixe boloo. Udaadaxi zilnyydte xloopogoi urgasa ba sugluulganь haadgyi deeşelhen deerehee, ene xadaa slyçaina bişe debzelte geze xaragdana.

SSSR dotor xloopogiiji gol gargagşa bolxo, Yzbeekske SSR dotor hyylei tabanzilei todorxoi toonuud iime baina:

Yzbeekske SSR-te xloopog-siirciin urgasa ba valovoi sugluulga

Onuud	Gektaar byriiin urgasa, ceentnereer	Valovoi sugluulga (miangan ceentner)
1934	7.9	7380
1935	16,6	10828
1936	16,2	15161
1937	16,1	15234
1938	16,4	15042

Tus barimtanuudhaa xaraxada, ede tabanzilei torşo soo xloopogoi urgasanь Yzbekistaanda deeşelee. 1934 ondo Yzbekistaanda xloopogoi urgasanь gektaar byrihөө 7,9 ceentner, 1935 ondo —11,6 ceentner, 1936 ondo—16,2 ceentner, 1937 ondo—16,1 ceentner, 1938 ondo—16,4 ceentner baigaa. Ene xadaa gansal zarim negen xynyydei gy, ali gryyppe xydelmerilegşedei amzalta bişe bolno. Ene xadaa manai kolxoozuudta alituxai jixe xysenyyd bainab geze xereg deerenь xaruulhan, yzbeekske aradai ilalta myn. (**Aplodismeentnyyd**).

Myn, Azerbaidzaanda, Tyrkmenistaanda, Tadzikistaanda, tereenhee gadana, Ukraiinada xloopogoi talaar, iime le amzaltanuudai tuilagdahanai aşaar, manai orondo xloopogoi probleeme şiidxegdee. SSSR-ei tekstiilьne promiişlennostь bolbol xloopogoor gansal xysed xangagdanxai bişe, xarin tereeniiji bolbosoruulza yrdixөө boliood baina. Xerbee, kolxoozuudai ygei baigaa haanь, iime gaixamşag jyymenyyd bolzo şadaxagyi baigaa. (**Aplodismeentnyyd**). Zygөөr, xydөө azaxiin maşiinanuudaar, traaktornuudaar ba mineraalьna ydobreeninyydeer gyrenei tuhalamzada tyşeglen baigaa kolxoozno stroi bolbol xeregiiji ton şine reelьsnyyd deere gargaba.

(Nyxer Moolotovoi dokleadai yrgelzelelenь 2-aoxi niuurta).

*) *Yrgelzelel. Exininь maartiin 2-oi noomerto.*

Byxesojuuzna kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin XVIII sjeezd

Nyxer Moolotovoi doklaadai yrgelzelel

Xloopogoi ene zişee xadaa xydөө azaxiin byxii xydelmerilegşedte bodozo yzexiiji baadxana. Ene bolbol xydөө azaxiida, gansal xlopkoovo pooinuud deere bişe, azalai bytөөsiin urgaxiin tula urdanь oroldoo baigaagyi tusgaar zoxistoi argabaidal manaida baiguulagdaa geze xaruulna. Kolxoozuud bolbol bexizehen saghaa xoişo,өөhediingөө bodoto xysenyydiiji xydөө azaxiin debzeltede xaruulza exilehen baina. Ede byxii xadaa xydөө azaxiin talaar, gurbadaxi tabanzilei jixenyyd daalgabarinuudanь xangagdaza şadagdaxa ba xangagdahan baixa johotoi geze xelene.

Manai xydөө azaxiin saaşadxi debzeltiin baazanuud xadaa:

Negeer, xydөө azaxiin saaşadxi mexanizaaca, tereerei kompleektnostь, traaktorna-şagtagalalgiin inventaarlaar traaktornuudai ujalgataar ba xysedөөr xangagdalga, texniiçeske kylьtyyrenyydiiji mexanizaacalxa xeregiiji yrgelge;

Xojoroor, agrotexniiçeske xemzeejabuulganuudiiji jabuulxa xydelmeriiji şangadxalga ba yrehenei xeregiiji haizaruulxa tuxai tusgaar oroldolgo;

Gurbaar, xydөө azaxiida ydobreeniiin zyb sisteemiiji baiguulga, mineraalьna ydobreenieer xangaxa xeregiiji yrgelge ba xydөө azaxiiji ximizaacalgiin jyrenxii xygzelte;

Dyrөөr, zyb seevooboroodto orolgo, tiime xadaa, gazaresxemzelgiin xeregte johoto zuram baiguulga.

Xydөө azaxiin kylьtyyrenyydtei zişeeleed yzexede, **malazalai** talaar, gurbadaxi tabanzilei plaan bolbol produukciin teempiin byri ynder urgaltaar ilgaatai baina. Gurbadaxi tabanzilei torşo soo, aduu moridoi too toigoinь 35 proceent, eberte tomo mal—40 proceent, gaxainuud—100 proceent, xonid—110 proceent olon bolxo johotoi. Malazalai iime tyrgen urgaxa gol yndehen predposilkanь xadaa plaan soo projeektelegdehen, tezeelei baaziin jixe urgalta bolno. Tezeelei kylьtyyrenyydiiji tarixa plooşçadь 10,6 millioon gektaarhaa, gurbadaxi tabanzilei hyylde 23,6 millioon gektaar xyrter jixe bolxo, ene xadaa 123 proceent urgalta bolno. Tariaanai probleeme yni şiidxegdehen tuladanь, SSSR bolbol gurbadaxi tabanzil soo malazalai probleemiiji myn eseslen şiidxexe johotoi.

Gurbadaxi tabanzil soo, manai **sovxoozuud** bolbol deede bytөөsetei ba deede rentaabelьna azaxii bolxo johotoi. Tedener bolbol bodoto deeree obrazcoovo azaxiin zişee bolxo johotoi.

Ene zilde neegdexe **Byxesojuuzna Xydөө-Azaxiin Viistavke** bolbol xydөө azaxiin debzeltede jixe emxidxelgiin roolь dyyrgexe baina. Xydөө azaxiin byxii halbarinuudai tyryyşyyd ene viistavkede xabaadalsaxa baina. Gebeş, gansal ene bişe. Byxesojuuzna Xydөө-Azaxiin Viistavkede xabaadalsaxa erxe abxiin tulada, myn tereşelen kolxoozuud, MTS ba sovxoozuudta, myn xydөө azaxiin tus tus kategooriiin xydelmerilegşedte tusxai pokazaatelьnuud togtoogdonxoi, ede pokazaatelьnuud bolbol kylьtyyrenyyd, halbarinuud ba xydөө-azaxiin zoononuudaar ilgan differencaacalagdahan baina. Ede pokazaatelьnuudiiji byxii maassa kolxoozuud ba sovxoozuudai dyyrgexed baixada, xydөө azaxiin talaar, gurbadaxi tabanzilei plaaniiji gansal dyyrgelge bişe, myn ylyylen dyyrgelge xangagdaxaar togtoogdohon baina. Tiixedee, Byxesojuuzna Xydөө-azaxiin Viistavke bolbol xydөө azaxiiji debzyylxe byxeli programma ygene. Byxesojuuzna Xydөө-azaxiin Viistavke bolbol xydөө azaxiin tyryyşyydei byxesojuuzna popyliriz aciin, tedenei xydelmeriiin erxim zişeenyydei popylirizaaciin ba tereeniiji delgeryylgiin xeregte albaxexe baina. Ene viistavke bolbol kolxoozuud, MTS nuud ba sovxoozuudai xoorondo, raioonuud, oblastьnuud ba respyyblikenyydei xoorondo sorevnovaani yydxexe johotoi. Ene viistavke bolbol xydөө azaxiin saaşadxi debzeltiiji organizovaalalgada ba gurbadaxi tabanzilei plaaniiji dyyrgelgede jixe roolь dyyrgeze şadaxa ba dyyrgexeş johotoi.

Nege jixe asuudal tuxai—**kolkooz tuxai** xojor le yge xelexem.

Manaida, olonxi uşarta, kolxoozno xytelberiiin organizacioonno xeregenь serьjooznoor zadagairanxai. Hyylei yjede, xydөө azaxiin arteeliiin ustaaviiji ebdelgetei temeselgeer xeden xemzeenyydiiji abxa uşartai tolhon jabadal xadaa slyçaina bişe. Zarim uşarnuudta, kolxoozniguudai podsoobno azaxiin intereesyydiiji kolxoozoi intereesyydte zorişyylen tabixa jabadal xadaa xarşa ba vrediitelьske viijaanigyigөөr bolooogyi baina. Gexetei xamta, өөriingөө azabaidaliiji saişadanь haizaruulxa negen le ynen zam—**kolxoozuudiiji bexizyylxe** bolьşevig zam tariaaşanda bii. (**Aplodismeentnyyd**). Xydөө azaxiin arteeliiin Ustaaviiji ebdelgiiji likvidiirovelxe, kolxoozniguudai ysaadьba şadarai gazariiji ba individyaalьna malnuudiiji noormodo oruulxa, kolxoozno ymse tuxai, kolxoozuudiiji bexizyylxe tuxai oroldolgiiji tyryyşiin huurida tabixa xeregtei. Tiixedee le, kolxoozniguudai podsoobno azaxiinь zybөөr xygzexe baina. Xydөө azaxiin saaşadxi debzeltede, manai orondo produuktnuudai elbeg delbegte, byxii kolxoozniguudai zaziitoçna ba kylьtyyrne azabaidalda xyrexe zam eneende baina. Kolxoozno disciplinaiin ba azalai bytөөsiin asuudainuud xadaa myn le xeregseegdedeggyi. Iime asuudaliiji tabixaar bişe gy: byxeli zil soo negeş azalta yder oldoggyi gy,ali „xydelhen xebertei bolxiin tulada“ jamar-negen 20-30 azaliayder olodog, iime kolxozniguudai,—nereeree „kolxoozniguudai“,—kolxoozuudta baidag, iime baidal xer normaalьna geeşeb? Edener xadaa johoto kolxoozniguud geeşe gy, edener xadaa kolxoozuud ba kolxoozniguudta gyrenөөr togtoogdohon byxii preimyyşçestvo xereglexe johotoi geeşe gy? Myn yşөө nege asuudal. Kolxoozuudta zvenoonuudiiji baiguulxa jabadal xadaa azalai bytөөsiiji jixedxelgede ba xydөө azaxiin debzeltede jixe roolь dyyrgee. Zvenoonuudiiji organizovaalalga xadaa kolxoozuudai baaxan xubida delgeryylegdenxei.Gebeş,ene xereg xadaa oopedoor zybteide oldohon ba kolxoozuudta yrgenөөr delgeryylxiiji erine. Minii hanaxada, ede hanamzanuudtai zoxilduulan, gurbadaxi tabanzil tuxai teezisyydte nemelte oruulxa xeregtei baina.

3. Traansport ba xelxiee xolboon

Soveed Sojuuzai aradai azaxiin tuilai jixe urgalta ba oronoi ekonomiiçeska azabaidalda xoliin raioonuudiiji yrgenөөr oruulalga xadaa traansportda, ilangajaa tymer zamai traansportda jixenyyd şine eriltenyydiiji xene. Zişeelxede, 1937 ondo gryyzooboroodoi 90 proceentenь tymer-zamai traansportaar, 8 proceentenь—myrenei traansportaar, mill 2 proceentenь—avtotraansportaar dyyrgegdehen baina geze xelexede xyrexe baina.

Gurbadaxi tabanzilei plaanai johoor, tymer zamuudta gryyzooboroodoi xemzee 355 milliaardhaa 510 milliaard toonn-kilomeetr xyrter, tiime xadaa 44 proceent urgana, tiixede byxii gryyzooborood 52 proceent urgana. Tiixe yjede, ene yje sagai torşo soo promiişlennostь ba xydөө azaxiin valovoi produukca 82 proceent jixe bolno. Eneen deerehee, bidener bolbol tymer-zamai traansportiin aşaaji bagadxaxa ba uhan, avtomobiilьna traansportnuudiiji xereglexe jabadaliiji haizaruulxiin tulada, erid xemzeenyydiiji abxa johotoibdi. Eneen deerehee, vstreeçne ba zarim xoliin şirelgenyydiiji erid ysөөryylxe jabadalai şuxalanь garna. Promiişlenna ba xydөө azaxiin yiledberi ba barilgiiji zybөөr planiirovalaad baixadaa, bidener bolbol tusxaita yiledberinyydiiji huuri deerenь organizovaalan, jixenxi şirelgenyydiiji ysөөryylze şadaxa bainabdi. Niutagai şuluu nyyrhe maltalgiiji xygzyylxe, Sibiirьhee oronoi Jevropeiske xubi teeşe modo şirelgiiji zogsooxo, nege oblastьhoo nygөөde teeşenь kartaavka ba oovoşço şirelgiiji xorixo g.m. jabadalnuud eneende xabaadaxa baina.

Nygөө talahaa, tymer-zamai traansportiin texniiçeske baazanuudiiji saaşanь nelieed şangadxaxa şuxala baina. Tymer zamuudta nege kilomeetr xargiin aşaanь manaida otnositelьno jixe baina. Zişeelxede, AXŞ-dai tymer zamuudta nege kilomeetr xargiin byxeli zilei aşaan 1,9 millioon toonn bolno, tiixedenь manaida xojordoxi tabanzilei hyylde, ene xadaa 4,2 millioon toonn bolhon baigaa. Tiimehee, manai ende kilomeetr xargii,myn podveznoi sostaav xadaa byri jixe intensiivneer xereglegdene. Tymer zamuudai materiaalьna-texniiçeske baazanuudiiji bexizyylxe plaanda eneeniiji xaraada abxa xeregtei. Tymer zamai barilgiiji delgeryylxe jabadal xadaa, xojordoxi tabanzilde 3 miangan kilomeetr tymer xargiin tabigdahan haa, 11 miangan kilomeetr şaxuu şine tymer xargiiji aşaglalga oruulalgiiji xangaxa johotoi. Xojordoxi zamuudiiji tabilga 8 miangan kilomeetr gazarta, elektrofikaaca—1840 kilomeetreer xaraalagdanxai. Lokomotiivuudai paark 7370 jediniiceer, zygtөөl, jixenxidee, xysete paravoozuudaar, ilangajaa kondensacioonno parovoozuudaar oloşoroxo johotoi. Vagoonno paark bolbol aşaanai dyrben goltoi 188 miangan vagoonuudaar ba 12 miangan passaziirska vagoonuudaar oloşoroxo johotoi. Tovaarna paarkiin 300 miangan vagoonuudiiji avtosceepkeer ba 200 miangan vagoonuudiiji avtotoormoznuudaar oboruudovalxa xeregtei baina.

Uhan zamai traansportiin geegdeliiji likvidiirovelexe ba aradai azaxiiji obsluuzivalxa jabadalda, ilangajaa, modon, tariaan, şuluu nyyrhen ba neeftь metiin, maassova aşaanuudiiji şirelgede, tereenei rooliiji jixedxelge zailaşagyi şuxala xereg myn.

Gurbadaxi tabanzilei torşo soo, Xoito Dalain Zam bolbol Daalьna Vostoogtoi plancmeerne xolbooji xangagşa normaalьna xydeldeg dalain magistraalь bolxo johotoi.

Avtamobiilьna traansportiin udxaşanaranь tyrgeer deeşelze baina. Avtomobiilьna paark bolbol 570 miangahaa, gurbadaxi tabanzilei hyylde 1.700 mianga xyrter urgaxa baina. Gurbadaxi tabanzilei torşo soo, 2 millioon xyrter şoofer uudiiji beledxexe xeregtei. Avtomobiilьna paarkiiji xereglexe jabadaliiji erid haizaruulxa şuxala baina.

Manai grazdaanska aviaaca bolbol bahal tyrgenөөr urgana gebeş, өөringөө xydelmeride zarim-xedii tarangi baihandaa jadalsanaxa. Gyrenei gol iiininyyd deere xamtadxagdan negedexenь ba traassiin texniiçeske oboruudovaniiji deede xemzeede yrgexenь, tereende şuxala baina.

Manai ysloovinuudta, xelxiee xolbooji xygzyylxe xereg xadaa gyrenei ton jixe udx şanartai baina. Gebeş, ende yiledberiiin-texniiçeske baaza jixeer xudxaşahan ba texniiçeske poliitika dutamag bodogdohon baina. Xelxiee xolboonoi emxidxelde ba haizaraltada anxaralaa serьjooznoor xanduulxa şuxala baina.

Gurbadaxi tabanzilei torşo soo, ede halbarinuudai saaşanxi debzeltiin tylөө, mynөөsagai eriltenyydtei zoxilduulan, tedenei texniiçeske zebsegzelgiiji deeşelyylxiin tylөө ba byxii xeregei organizaacalgiiji haizaruulxiin tylөө jixe xariuusalga xadaa traansport ba xelxiee xolboonoi xydelmerilegşedte tudaxa baina.

4. Kapitaalьna barilga

Gurbadaxi tabanzilei torşo soo aradai azaxiin debzeltiin gigaant jixe plaan bolbol şine barilgiin tusxaita dalaisiiji erine.

Kapitaalovlozeeniiin niite xemzeenь negedexi taban zil soo 51 milliaard tyxerig, xojordoxi tabanzil soo 115 milliaard tyxerig baihan haa, gurbadaxi tabanzil soo 181 milliaard tyxerigөөr xaraalagdahan baina. Tiixedee, gurbadaxi tabanzil soo kapitaalovlozeeniiin xemzeenь xadaa negedexi ba xojordoxi tabanzilnyydei, xojuulanainь, kapitaalovlozeeniiin syymmehee jixe baina.

Kapitaalovlozeeniiin şiglel jamar be?

Xaxadhaa ylyynь, tailbarilan xelebel, 103,6 milliaard tyxerigenь promiişlennostiiin xygzeltede zoriuulagdana, ene xadaa xojordoxi tabanzileixihee 76 proceent jixe bolno. Zaagdahan syymmehee 87,2 milliaarda tyxerigenь yiledberiiin xeregselnyydiiji yiledberildeg promiişlennostьdo, 16,4 milliaard tyxerigenь—xereglelgiin xeregselnyydiiji yiledberildeg promiişlennostdo oruulagdana, ene xadaa xojordoxi tabanzileixihee xojor daxin şaxuu jixe baina.

Xydөө azaxiida gyrenei vlozeeni 10,7 milliaard tyxerig, tereen soohoo MTS-te—5 milliaard garan tyxerig bolno. Tereenhee gadana, kolxoozuudai өөhedeinь myngөөn ba natyraalьna vlozeeniiijinь toololsoxo xeregtei.

Traansportda kapitaalovlozeeniiin xemzeenь xojordoxi tabanzilei hyylde 20,7 milliaard tyxerig baihanaa, 35,8 milliaard tyxerig bolxo gy, ali 73 proceent urgaxa baina. Gexiin xamta, tymer zamai traanspotda kapitaalovlozeeninь 82 proceent urgana.

Iigeed baixadaa, ene kapitaalovlozeeninyydei rezylьtaadta jyn **aşaglalgada oroxo** baihiijinь xaraja?

Negedexi tabanzil soo 39 milliaard tyxerigei ba xojordoxi tabanzilde 103 milliaard tyxerigei baihanaa, gurbadaxi tabanzil soo 182 milliaard tyxerig sentei şine ba rekonstryiirovanna predprijaatinuud **aşaglalgada oroxo** baina geze xaraalna. Hyylei zilnyydte, barilgiin ynetei bolhoniiji x[...] abalsaad baixada, eneenei urda teexi xojor tabanzilny[...] xojuulanhaanь,ylemze yiledberiiin xysetei predprijaatinu[...] badaxi tabanzil soo aşaglalgada oruulagdaxa baina. (**Ap[...] meentnyyd**).

Kapitaalьna xydelmerinyydei ene programma ba[...] rekonstryiirovanne predprijaatinuudiiji aşaglalgada o[...] plaan bolbol SSSR-ei yiledberiiin texniiçeske baazanuud[...] şadxi jixe urgaltiiji ba aradai azaxiin gol şuxala halbari[...] xysenyydei rezeervenyydei bii bolxo jabadaliiji xangan[...] miişlennostiiin gol yndehen foondnuud xojor daxin jixe [...] baina geze xelexede xyrexe baina.

Promiişlennostiiin zarim halbarinuudai talaar, yiled[...] xysenyydei iime urgaltiiji tuilaxa bainabdi: elektrostaan[...] dai talaar—8,1 millioon kilovaatthaa 17,2 millioon ki[...] xyrter gy, ali urgaltanь xojor daxin; şuluu nyyrhenei pr[...] lennostiiin talaar—gurbadaxi tabanzilei hyylde Narkom[...] şaaxtnuudai xysenyydiiji 285 millioon toonn şuluu nyy[...] xyrgeze, urgaltiinь 1,7 daxin;neeftь yiledberilgiin talaar—[...] xaxad daxin; şiremeer—25 millioon toonn xyrter; bula[...] nege xaxad daxin; zedeer—2,4 daxin; aliiymiinieer—3,5 [...] ceementeer—nege xaxad daxin; avtomobiilьna promiişle[...] tiin talaar—2,4 daxin; xlopçaato-bymaazna promiişlen[...] (vereteeniin) talaar—1,5 daxin, tkaacka stanooguudaa[...] daxin; saarhaar—nege xaxad daxin; avtopokriişkeer—3 [...] şaxuu.

Zarim, byri jixe promiişlenne barilganuudhaa, doro[...] dahaniiji xelexem. Voolgo ba Uraal xojoroi xoorondoxi ra[...] do „Xojordoxi Bakuu“ barigdaza baina, teed gurbadaxi t[...] zilei torşo soo ende 7 millioon toonn şuluu nyyrhe m[...] yiledberiiin xysenyyd baiguulagdaxa johotoi. 1913 ondo B[...] kuu xadaa 7,7 millioon toonn neftь ygehen baina ge[...] nab. Kyibeşeve raioondo 3,4 millioon kilovaatt xysetei xo[...] drostaancanuud—delxei deere aguu jixe udxatai barilg[...] barigdaza baina. Ede giidrostaancanuud bolbol Zavoolziin[...] xuurai gazariiji uhalaxa ba ede gazarnuud deere bexi,[...] sa xangaxa probleemiiji şiidxexe,mynVoolgiin ba Kaamiin[...] xoodstviin xeregiiji yrgexe baina.Mynөө bidener bolbol[...] ba okeaanska floodiiji baiguulxa talaar, gyrenei jixe zo[...] şiidxeze bainabdi, ene xadaa sydobarilgiin talaar şine x[...] yiledberiiin baazanuudiiji baiguulxiiji erine. Gurbadaxi t[...] zil soo, Moskoovsko baGoorьkovsko avtozavooduudai ba[...] tygesxexe,Magnitogoorska metallyrgiiçeska kombinaadai [...] ga dyyrexe baina. Gurbadaxi tabanzil soo manai orondo [...] gaad bişe, xarin miangaad şinenyyd jixenyyd, dunda b[...] ganuud promiiş enna predprijaatinuud aşaglalgada oroxo,[...] nei barilganuud bolbol promiişlennostiiin byxii halbar[...] deere yrgenөөr delgeryylegdeze baina.

Xydөө azaxiida, 1500 MTS-uudai barilga be[...] legdene. Traaktornuud, kombainanuud ba xydөө azaxii[...] sad maşiinanuudta remoontno baaza xyseteigөөr yrgede[...] na. Sovxoozuudta, malnuudiiji kylьtyyrne bairaar xysed[...] gaxiin tulada, uhaar xangalgiiji mexanizaacalxa talaar tu[...] xemzeejabuulganuudtaigaar, malazalai bairanuudai barilga[...] ilangajaa tyrgөөr yrgedxegdexe johotoi. Irrigaaca ba m[...] raaciin talaar, Vaaxş, Kolxiido, Neviinnomiisski kanaal,[...] gaabski oazis metiin, iime jixenyyd xydelmerinyyd dyy[...] deze baina.

Bariigiin materiaalnuudai dutamagdalga xadaa bari[...] jixe otricaatelьna yzegdel myn bolno geze medeeze [...] Ene talaar, plaan xadaa xeregei nelieed haizaraltanuudiiji[...] raalna. Şine narkomaad—Barilgiin materiaalnuudai Narko[...] bolbol ilangajaa barilgiin standaartna detaalьnuud ba k[...] ryykcenyydii yiledberilgiiji xygzyylxiin tula jixe xyde[...] jabuulxa johotoi.

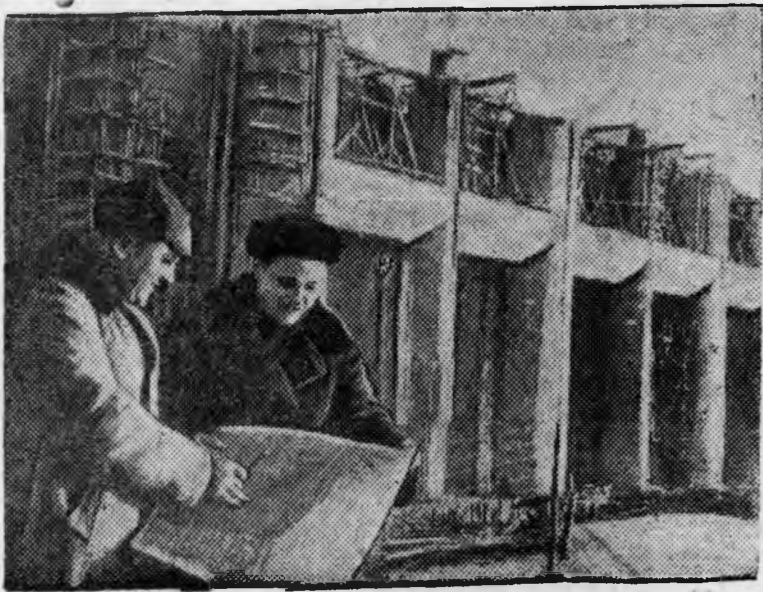
Oronoi ekonomiiçeska raioonuudta barilganuudiiji **baarilan tabixa** tuxai asuudalda, plaan soo jixe anxaral t[...] dahan baina.

Plaan bolbol dooro zaagdahan ystanoovkanuudhaa y[...] helne: gyrenei gol yndehen intereesyydtei zoxilduulan, [...] miişlennostiiji serьjoogoi istooçniguudta ba xereglegşe [...] nuudta dytelyylxe ba eneegeer, racionaalьna bişe ba dan[...] liin şirelgenyydiiji likvidiirevelelgede tuhalaxa, SSSR-ei ekonomiiçeska geegdengi raioonuudai saaşadxi [...] zeltedenь tuhalaxa.

Sojuuzai **gol ekonomiiçeska raioonuudta** azaxiin ko[...] leksne xygzeltiiji xangaxa, eneenei tulada, ede raioon[...] de—tylişe abalga ba ceement, alebaastr, ximiiçeske ydo[...] ni, şil metiin, iimenyyd produuktnuudai, xyngen ba ediee[...] loi promiişlennostinuudai maassova izdeelinyydei yiledber[...] ede raioonuudai xeregleliinь xangaxa xemzeegeer ga[...] jabadaliiji organizovaalxa şuxala. Xaa-xaanagyi jixeer x[...] legdedeg, kartaavka, oovoşço, hyn produuktnuud, talxan,[...] diiterske izdeeli, piivo metiin, iime ediee xooloi prod[...] nuud, tereşelen galenterei, ojodoloi promiişlennostiiin izd[...] meebelь, kirpiice izvioozko g. m. promiişlenne izdeeli[...] respyyblike byride, xizaar ba oobiastь byride yiledberileg[...] johotoi. Nygөө talahaa, Moskvaa, Leeningraad ba oronoi [...] sad jixe promiişlenne ceentrnyydte şine predprijaatinuud[...] riigiiji xorixo jabadaliiji erid jabuulxa şuxala. Esestee,[...] speciaalьna zavoodhoo oronoi byxii raioonuudiiji nөөxii[...] produuktaaraa xangaza baixaar xaraalagdahan, tiime u[...] specializaaciin şine zavooduudiiji barilgada oruulza bol[...] Ene xadaa plaan soo yşөө xysed likvidiirevelegdeegyi [...] Barilgiin plaandaxi iime uimar sxematiizmiiji erid eseslen h[...] xa xeregtei.

SSSR-ei Vostooçno raioonuud, tyryyşiin eelzeende D[...] na Vostoog, baha oronoi gyn dundanь baigaa raioonuud[...] gaar baidalda baina. Gurbadaxi tabanzil soo barigdaxa [...] giin plaan soo tedende tusgaar jixe anxaral tabigdana.

DaalьnaVostoogoi zişee deerehee xaraxada,oronoi g[...] nomiiçeska oçaaguudai koompleksno xygzeltegyigөөr, g[...] tonşuxala intereesyydiiji xangaza bolxogyi baina. Daalьna [...] toog bolbol tylişiin talaar, şadagdaxa zergeer, myn [...] taal ba maşiinabaiguulaltiin talaar, ceementiin talaar,m[...] jyrenxiidөө barilgiin materiaalnuudai talaar, tereşelen [...] de jixeberxeşeeltei ediee xooloi ba xyngen promiişlenn[...] produuktnuudai talaar,niutag deeree byxii xereglegdexe j[...] tei baixa johotoi. Daalьna Vostoog bolbol oovoşçoor ba[...] taavkaar өөriigөө xysed xangaxa ba xydөө azaxiin deb[...] tylөө, xydөө azaxiidaxi өөhediingөө xozomdoliiji xysed [...] diirovelxiin tylөө erid orolsoxo johotoi. Daalьna Vost[...] jixenyyd promiişlenne barilganuud jabuulagdaza ba tym[...] muud xyseteigөөr barigdaza baina. Daalьna Vostoog[...] biirьtei şine xysentyges xolbootoi bolgogşo, Baikaal-Ama[...] mer zamai magistraaltiin zarimuudanь gurbadaxi taban[...] aşaglalgada oruulagdana. Bidener bolbol byxii xe[...] geeree saaşadaa byxezexe jabadaliiji erize baigaa soveed[...] gai Vostoogdoxi xysete foorpost myn geze Daalьna-Vost[...] xizaariiji xaranabdi. (**Nerjeme aplodismeentnyyd**).

ZURAG DEERE: Riibinske giidroyyzilei xydelmerinyydei naçaalьnigiiji orologşo A. A. Malaşeenko (zyyn garhaa) ba № 2 plotiiniin barilgiin texniiçeske çaastiiin naçaalьnig I. P. Panteleimaanov gegşed xydelmeriiin jabasiiji zybşen xelze baina.
TASS-iin fotoxroonika.

(Nyxer Moolotovoi doklaadai yrgelzelelenь udaa[...] noomerto)

Tarilgada beledxeliiji oiriin 3-4 ydernyydte dyyrgexe!

Eliryylegdehen dutuunuudaa darii likvidiirovelxe

Selenginske. (Manai sob-(hoo). Selengiin aimagai (oozuud ba MTS-uudta. tur-(in garalganuud yngergeg-(n baina. Ene garalganuud (igiin aimagai olonxi (oozudai xabarai taril-(xezeeş garaxaar belen bai-(lodoruulba. Žişeelxede. Za-(in somonoi, Staalinai ne-(ete kolxooz (tyryylegşenь (Xobodoojev) bolbol sjeez-(urda teexi socsorevnovaa-(yrgeneer delgeryylhenei-(şaar, erxim şanartai taril-(yrehiiji plaanaigaa johoor (xaahan ba xydee azaxijn (, zebsegyydiiji remoon-(dyyrgehen baigaa. Poo-(laizaruulxiin tula agrotex-(e xemzeejabuulganuudai (i xysed dyyrgebe. Poo-(ylbtyyrne staan beledxeg-(. Turşalgiin garalgiin (r, 526 kolxoozniguudai (dalsalgataigaar itogovoi (n bolbo. Yge xelegşe (oznig nyxer Sengyvjev (n bolbol—„Paartiin XVIII (iin neremzete socsorevno-(la tuilahan amzaltanuudaa, (de sugluulhan meetod ba (udaa byxii 1939 onoi (erinyydte bexizyylxebdi, (nder pokazaatelьnuudiiji, (yşee ynder bytəesenyy-(ulaza, zil byri 8 milliaard (tariaa xuriaadag bolxo (araduudai aguu jixe (nyxer Staalinai loozun-(yrgexebdi",—geze ereg-(emegtei kolxoozniguudai (medyylbe. (na, Zyyjevo-Hytein so-(„Avangaard" (tyryyleg-şenь nyxer Rlaabov), Yber-Zəəxein somonoi, „Leeninske Pyytь" (tyryylegşenь Maliigin) Jaagodna seloogoi, Moolotovoi (tyryylegşenь Çibyynin), Teelьmanei (tyryylegşenь nyxer Oçilrov) ba Voroşilovoi neremzete kolxoozuud tarilgada myn le hainaar beledxehen baina.

Baha, turşalgiin garalga bolbol xabarai tarilgada ton muugaar, xalşa xeregeer beledxeze baihan kolxoozuudiiji eliryylbe. Žişeelxede, N-Selenginskiin selьsoveedei, „Kommunizm" kolxooz xadaa yrehejee mynəe xyrter seberleze dyyrgeegyi, agrotexniiçeske xemzeejabuulganuudiiji tahaлduulhan baina. Xydelmeriiin 9 moridonь turanxainuud, xyzyyniinь şalbarşahan baina. Remoontologdobon maşiina, zebsegyydeinь şanar muu. Hajaxan boltor, xabarai tariilgiiji yngergelgiin plaan tabigdaagyi. Viirabotkiin noormonuud zoxioogdoogyi baina. Uşaranь jyyb gexede, tus kolxoozoi tyryylegşe nyxer Pamozaapov bolbol tarilgada beledxeliiji bolьsevig xytelberieer xangaagyi ba azalaa zybeer organizovaalza şadaagyi baina. Tus somonoi, „Ulaan Çikoi", „Kominteern" kolxoozuud xadaa kolxooz xoorondiin yrehe andaldalgiin plaaniiji dyyrgeegyi, moriduudanь xomuud tonogoor xvsed xangagdaagyi baina. Myn, Gelьberiiin somonoi, Voroşilovoi neremzete kolxooz (tyryylegşenь nyxer Kakoorin) bolbol yrehejee seberleze dyyrgeedyi baina.

C. Dondokoov.

Tyryy kolxooz

Zakaaminai aimagai Sanagiin somonoi, Staalinai neremzete kolxooz (tyryylegşenь oordento nyxer Balziin Gomboojev) bolbol aimag dotoroo tyryy kolxoozuudai negen myn.

Ene kolxooz bolbol 1938 onoi malazaliiji ysxeberilelgiin gyrenei plaaniiji nelieed jixe amzaltataigaar dyyrgehen baixa jym. Plaanaigaa johoor 1387 tolgoi yxernyydtei, 186 tolgoi xonidtoi, 430 tolgoi aduudtai bolxo baigaad, mynəe 1477 yxernyydtei, 246 xonidtoi ba 454 aduunuudtai bolhon baina.

Baha, xabarai tarilgada ton hain beledxeltei baina. Yrehe xaalga 100 proc. navooz, ynehe sugluulgiji 100 proceenthee ylyy dyyrgehen ba plyygyyd, bornoinuudai remoontologo 100 proc. xabarai tarilgada jabaxa moriduud sarnuud hainaar beledxegdehen ba edenei tezeelnyyd 100 proc. beledxegdehen baina.

Tus kolxoozdo yzeg bişeg medexegyi 68 xynyyd ba baga medexe 86 xynyyd baihanaa, mynəe yzeg bişeg medexegyişyyd 68 ba 45 baga medegşed hurguulida huraza baina.

Ene kolxoozdo 1938 ondo 42 staxaanovcuud baihan baina. 1939 ondo bolxo Byxesojuuzna xydəe azaxiin viistavkede xonişo nyxer Badmaajeva Dulma, staxaanovec nyx. Namsaraajev Dembyy ba kolxoozoi tyryylegşe Gomboojev Balziin gegşed kandidaaduud bolood baina.

B. Ž. Şojoonov.

Ujalganuud ba xeregyyd

(igiin aimagai, Zyyjevo-Hy-(onoi, Kyibesevei nerem-(olxoozoi kolxoozniguud (ene zilde BK(b)P-iin XVIII (n neremzete socialiis so-(ani yrgeneer delgeryyl-(rai tarilgiin byxii beled-(diiji hain şanartaigaar (xe, malaigaa produktiiv-(deeşelyylxe, tyl abal-(oonoi kampaaniinuu-(xim hainaar yngergexe (uudiiji abhan aad, ene (udaa bodoto xereg dee-(elyylhen baina.

(olxoozoi xonişon—sta-(ec nyx. Şagduurova bol-(doo xorooxogyi, ene (xa xurigadhaa negeşji (xyylxegyi geze ujalga (baigaa. Tiigeed, nyx. (ova bolbol mynəe yje-(ingəe ujalgiiji xyndetei-(yrgeze baina.

(polevoi № 1 brigaadiin (r nyxer Rinçiinov gegşe (aa tarilgada erxim hainaar beledxeze, tarilgajaa bogonixon sag soo, ynder deede şanartaigaar dyyrgexiin ujalga abaad, kolxoozoigoo polevoi № 2 brigaadiiji socialiis sorevnovaanida urihan baina. Mynəe nyx. Rinçinovoi brigaada bolbol tarilgada xezeeşji garxaar belen bolood baina.

Gadana, polevoi brigaadanuudai morişon nyx. Ajuuşa Bambaarov yiledberiin bytəesiin hain pokazaatelь xaruulna. Nyxer Bambaarov bolbol mynəe tarilgiin xydelmeride jabaxa 83 moridiiji xaruuhalza baixa zuuraa, tedenelgee şadaliiji haizaruulhan ba deeşelyylhen baina.

Gexiin xamta, tus kolxoozoi byxii brigaadanuud deere nyxer Staalinai dokladiiji ba sjeezdiin byxii materiaalnuudiiji yzelge hainaar organizovaalagdaad, mynəe zaniaatinuud yngergegdeze baina.

Baluurov.

(oorno geegdel

(aavlovska. (Manai sob-(oo). Xabarai tarilga byri (ulixenь. Ilme hen tula-(olxoozno arbadaxai xa-(bolzortonь erxim(eer (en baixa johotoi bai-(beş, Zediin aimagai za-(n kolxoozuudai xytel-(d bolbol tarilgada xe-(beledxeltei baibaş, ha-(xzan huuza baina. Ede (ol tarilgada beledxeliiji (naar xytelberilnegyi, (iguudaigaa xysiiji zy-(anizovaalnagyi.

(xede, Derestein somo-(ai Maarksai neremzete (bolbol hajaxan boltor (loonddo 111 ceentner (126 ceentner ovioosiiji (yi baina. Myn tereşe-(ceentner yrehenei kar-(roidoos ygei baina. Sor-(henei andaldalga dyy-(aina. Xabarai tarilgiin (yrexeer fyraazna foond (ledxegdeegyi baina.

(respyyblike bolbol xa-(elgiiji bogonixon boi-(erxim hain şanartaigaar (iin tylee Irkyytske ba (oobiastьnuudtai socia-(novaani batalhan bai-(hee, tus kolxoozoi xy-(yeed xadaa kolxoozni-(aş xysiiji zybeer orga-(ia tarilgada beledxeliiji (yderyyydte dyyrgexe

C. Altaiski.

SOVEED SOJUUZ DOTOR

Staalinsksa tabanziiei neremzete Byxesojuuzna socialiis sorevnovaani

„Kraasna proletaarь" geze moskoovsko zavodoi xydelmerişed, inzeneernyyd, teexnigyyd, albaxaagşad bolbol maartiin 23-nai niite zavodskoi miiting deeree staalinska gurbadaxi tabanziiei neremzete byxesojuuzna socialiis sorevnovaaniiji organizovaalxiiji duradxaad, 1939 onoi dekaabriin 12-to—SSSR-ei Verxoovno Soveedte hungaltanuudai xojor ziiei oi gyisehen yder ziieigee plaaniiji bolzorhoonь urid dyyrgexeer ujalga abba.

Maartiin 28-da, Paartiin XVIII sjeezdiin urda teexi socialiis sorevnovaanida peervenstviiji ezelhen, Staalinai neremzete moskoovsko avtomobiiьna zavoodoi 5 ceexnyydei xydelmerişed, inzeneerne-texniiçeske xydelmerilegşed, slyyzeşçenerei miitingnyyd bolbo. Ede ceexnyydei kollektiivyyd bolbol „Kraasna proletaarь" zavodoi xydelmerişed ba slyyzeşçenerei iniciatiiviiji xaluunaar haişaaba. Tedener bolbol avtozavoodoi xydelmerişedte, intelligeencede xandalga soogoo 1939 onoigoo plaaniiji bolzorhoonь urid dyyrgexeer ujalga abba.

„Pariizska kommuuna" geze faabrikiin kollektiiv bolbol gurbadaxi staalinska tabanziiei neremzete byxesojuuzna socialiis sorevnovaanida oroxo zuuraa, 1939 onoigoo programmiiji bolzorhoonь urid dyyrgexe. 120 miangan paar gutaliiji plaanhaa ylyy orondoo ygexe, nege miliioon 200 miangan tyxerigei ekonoomiiji raciоnalizaatorska xemzeejabuulganuudiiji belejyylnei aşaar abxa gexe metiin ujalganuudiiji abba.

Faabrikiin kollektiiv bolbol „Skoroxood" geze gutalai fabrikiin kollektiiviiji socialiis sorevnovaanida uriba.

Oboroonno promiişlennostiiin zavooduudta Kaliininai neremzete zavoodoi xandalga

Maartiin 31-de Kaliininai neremzete moskoovsko zavoodoi kollektiiv bolbol staalinska gurbadaxi tabanziiei neremzete socialiis sorevnovaanida oroloxiin uriaalgaar oboroonno promiişlennostiin zavooduudta xandaxa geze miiting deeree negenduugaar şiidxebe. Gol jixenyyd maşiinanuudai talaar ziieigee yiledberiin programmiiji deeşe 25-da dyyrgexe, produkciin əəriinь sengiiji plaanaar xaraalagdahanaixihaa 2 proceent dooşoruulxa, nege xydelmerişede dunda zişeegeerenь azalai byteesiiji 25 proceent deeşelyylxe, jabaza baigaa zil soo oboruudovaniin niitiin gurban xaralgiiji yngergexe, staxaanovska hurguulinuudai xydelmeriiji organizovaalxa, tende noormonuudaa dyyrgehen xynyydtei speciaalьna zaniaatinuudiiji yngergexe geexe metiin ujalganuudiiji kollektiiv xandalga soogoo abba.

Tyryyşiin şulau nyyrhen

Ulaan-Ydiin, Liisii-goorsko yygolьne şaaxtiin xydelmerişedei kollektiiv bolbol BK(b) P-iin XVIII istoriiçeske sjeezdiiji azalai byteesiin ynder amzaltaar uгtaxiin tylee smeene xoorondoo socialiis sorevnovaaniin doogovor bataiza, xydelmeriiingəe teempiiji nelieed ıyi xurdadxahan baigaa. Eneenei rezylьtaadta tus şaaxtiin xydelmerişed bolbol BK(b) P-iin XVIII sjeezdede beleg bolgon maart hara soo tyryyşiingee nyyrhe abhan baina.

Tyryyşiingee yygoliiji labaratoorno şalgaltada ygehen baigaa. Tiigeed şalgaltinь rezylьtaad xadaa hain. Liisii-goorsko yygolь bolbol şanaraigaa talaar Çeremxoovsko ba Gysiino-ozioorsko yygolьnyydhee hain geze segnegdebe.

Liisii-goorsko yygoliiin geologiiçeske zapaasiinь mynəe deeree 20-25 miilioon toonno baixaar xaraalagdahan baina.

B. Žaapov

Staxaanovcuud urgaa

Selengiin gosparoxoodstviin, sydoremoontno zavoodoi eregtei ba emegtei xydelmerişed, brigaadanuud, inzeneerne-texniiçeske xydelmerilegsed ba yiledberiin kommandiirnuud bolbol BK(b) P-iin XVIII sjeezdiiji yiledberiin ynder pokazaatelьnuudtaigaar ugtaxiin tyləe sjeezdiin urda teexi socialiis sorevnovaaniiji yrgeneer delgeryylhen ba konkreetne ujalganuudiiji abhan baigaa. Tiigeed, zavoodoi kollektiiv bolbol sjeezdiin neegdexe yder xyrter abhan ujalganuudaa xyndeteigeer dyyrgehen baina. Eneeni tuxai pokazaatelьnuudiiji xaruulxada, fevraalь hariin hyylşiin xaxada (dunda zişeegeer) —207% ba maart hara soo — 189% xyrter azalai byteesiiji deeşelyylee. Gadana, zavood deere yiledberiin produkcanuudiiji braak bolgoxo jabadal ygei şaxuu bolgogdohon baina. Ene amzalta xadaa tus zavoodoi tyryyşiin amzalta bolno.

Myn, sjeezdiin urda teexi socsorevnovaaniin yje soo tus zavood deere staxaanovcuudai too olon boloo. Ene zavood deere 23 staxaanovcuud—300 proceenthee deeşe, 90 staxaanovcuud 200 haa 300 proceent xyrter yiledberiiingəe noormonuudiiji gyisedxedeg baina.

Gadana, gosparoxoodstviin zatoon ba stepnoi protoogoi xydelmerişed xadaa azalai byteesiiji deeş·lyylxe talaar zavoodoi kollektiivhoo xozomdonogyi, yiledberiin ba azalai bytesiiji urda yzegdeegyigeer deeşelyylze şadaa.

Xazagaajev

ERXIM BRIGAADANUUDAI BA STAXAANOVCUUDAI AMZALTANUUD

Kabaanska. Zagahabariigiin brigaadanuud dunda. BK(b) P-iin XVIII sjeezdiin urda teexi socialiis sorevnovaani yrgeneer delgeryylhen jym. Eneenei rezylьtaadta yiledberiin ynder pokazaatelь xaruulhan erxim brigaadanuudai too olon boloo. Žişeelxede, Kydariinski selьsoveedei, „Baigal" ba „Partizaan Kydariinec" geze kolxoozuudai zagahabariigiin brigaadanuud xadaa sjeezdiin xyndelelde zagahabariigiin negedegeer kvaartalai plaaniiji bolzorhoonь uridşalan 100 proc. gyisedxebe.

***

Mesovoi staanciin manevroovo poojezdiin maşiniist nyx. Boondarь gegşe XVIII sjeezdiin neremzete sorevnovaanida orolsozo, mynəe yjede yiledberiiingəe noormiiji yder byri 150-160 proc. dyyrgedeg bolhon baina.

Gadana, ene staanca deere xydelmerilideg nyxed Boroviinski, Kyyreşev ba Ciibikov gegşed (sotavitelьnuudaar xydelmerilegşed) maart hara soo yiledberiiingəe noormonuudiiji 200 proc. gyisedxeze şadadag bolhon baina. Ede nyxed xadaa yiledberiin ba azalai byteesiiji byri deeşelyylxiin tulada, BK(b)P-iin XVIII sjeezdiin urda teexi socialiis sorevnovaanida orolsohon ba tereenee saaşanь yrgelzelyylxebdi.

G. BAŽAANOV.

ZURAG DEERE: Paartiin XVIII sjeezdiin delegaaduud: Oboroonii Arkoomoi orologşo I-dexi raangiin komandaarm G. I. Kyliik, SSSR-ei zebsegzelgiin Arkoom B. L. Vaannikov, 2-doxi raangiin komandaarm I. S. Konioov, SSSR-ei zagahanai promiişlennostiin Arkoom P. S. Žimçyyzina SSSR-ei aviacioonno promiişlennostiin Arkoom M. M. Kaganoovi ç, brigaadna komissaar I. P. Nadeezin, BK(b) P-iin Myyrmanska obkoomoi sekretaarь M. I. Staarostin ba uh n-Seregei Floodoi Arkoom M. P. Frinoovski TASS-iin fotoxroonika.

SSSR-ei NARKOMZEEMDE BOLHON SOVEŞÇAANI

ENE XABARAI METERIOLOGIIÇESKA ONSO ILGAANUUD BA TARILGIIN ZORILGONUUD TUŞAA

Maartiin 26-da, SSSR-ei gazartariaalangai Narkoom nyxer Benediiktov bolbol ularilai ysloovinuudtai daşaramduulan, xabarai polevoi xydelmerinyydei onso ilgaanuudiiji xelsexiin tula soveşçaani zarlahan baina.

Xabarai meteriologiiçeska onso ilgaanuud, ularilai prognoozuud tuşaa, ularilai centraalьna instityydei tyleelegşe nyxer Tkaçeeko doklaad xebe.

Soveşçaanida xabaadagşad bolbol ene ziiei xabar xadaa slooono meteriologiiçeska orşom baidalda yngerze baina geze, əəhediingəe vestypleeninyyd soo temdeglebe. 1938 onoi gandauu zun, namar, baga sahatai ybel, xyiten xabar, gazarai xyrihenei jixeer xyrehen jabadal, oroonoi olon xondonuud xuurai halxinai bolhon uşar—ede byxii xadaa polevoi xydelmerinyydei jabasiiji tusagaar xaraaktertai bolgono. Agroteexnikiin byxii zaabarinuudiiji zybəer saxiza, gazarai şig noitiiji xadagalalgiin, zybeer xeregielgiin, tarilgiin bogonixon bolzorhoi tylee temeselnyyd bolbol iime orşom baidalda ton jixe udxaşanartai baina.

SSSR-ei Narkomzeemei glaavna zernovoi ypravleeniiin naçaalьnigai orologşo nyxer Saveelьjev bolbol ene xabarai ysloovido, tarilgiin urda tee ziaabь kylьtivaacalga şuxala baina gehee vestypleeni soogoo temdeglebe. Kylьtivaaca bolbol,—gehe tere medyylbe,—burtag ybehenyydtei temesexiin ba gazariiji hainaar eldyyriilgiin erxim arga baixahaa gadana, myn gan gasuurtai temeselxiin ton şuxala xemzeejabuulga baihan deerehee ugaa jixe udxaşanartai jym. Kylьtivaaca xeze, gazarai xyrihenei deere xataxa gexe, gazarai xataxa jabadai xagdadag baina.

Neekmadai dergedexi inspeekciin naçaalьnig, SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad nyxer Korotkoov bolbol əəriingəe vestypleeni soo iigeze medyylbe: „Ularilai jamarşji ysloovido, oroohoto tariaanai ynder urgaşiji abza bolxo. Gan gasuurtai temeselei şiidxexii zyilnyydenь xadaa—gazariiji zybeer eldyyrelge, jarovizaacalagdahan sortovoi yreheer tarilga, bogonixon bolzorto tarilga, polevoi xydelmerinyydei yjede azalai hainaar organizaacalga bolno.

Glaavvoolpklin naçaalьnig nyxer Çyjenkoov xadaa ene ziide gazar uhalalgiin kampaanida uhiiji nariaar ekonoomiilolgiin şuxala baihiiji zaana. Uhiiji ylemze effektiivneer xereglexeer, gazar uhalga organizovaalagdaxa johotoi. Saaşanь, nyxer Çyjenkoov bolbol mynəe xabar Dunda Aazida uhanai, uruin (pavodoog) ton jixeer boxonь magad baina geze temdeglebe. Eneenei daşaramduulan, irrigacioonno seetьnyydiiji hainaar xaruuhalxa, protivopavodkovo xydelmerinyydte speciaalьna zebsegyyd, materiaalnuud oruulxadaa xereg baina.

Akademig Jakuuşkin bolbol staxaanovska agroteexnikiji, tusagaarlan xelebel, jarovoi ba ozimoi koolostoi tarilganuudai riaaduud xoorondo gazariiji hain baldgaxa argiiji yrgeneer xeregiexe şuxala geze xelebe.

—Polevoi xydelmerinyydei bogonixon bolzoroi tyləe temesele, muugaar eldyyrigdehen gazarta jaabaş tabiza bolxogyi. —geze akademig Leseenko medyylbe,—agroteexnikiji hainaar xereglee haa, jamarşji gan ajuulgyi baina.

Tiigeed, nyxer Leseenko bolbol ozimoi tarilgiiji hainaar xaruuhalgiin şuxala baihan tuşaa xa-soveşçaaniiin anxaraliiji xanduulba. Oozimiiji bornoilolgiiji jamarşji uşarnuudta oguulьnaar rekomendovaalza bolxogyi. Muu xataar urgahan oozimiiji bornoilolgo bolbol tariigiiji gemteeze bolxo baina.

Niutagai konkreetne ysloovinuudhaa, ozimoi tarilgiin ba terenei gemtehenhee duldiiduulza, imagta ie uşarnuudta, yxehen oozimiiji daxin tariza bolxo.

Nyxer Benediiktov bolbol soveşçaaniiin itoogiiji gargaza, tyryy agroteexniiçeske arganuudai kyylgedeiişiji xereglelge şuxala geze zaaba, ene xadaa muu meteriologiiçeske ysloovinyydiiji xysed neitralizovaalza şadaxa jym. Gazartariaalangai oorganuudai agronoomuudai tyryyşiin zorilgonь xadaa—ene xeregte byxii kolxoozno maassiiji mobilizovaalga bolno.

Ene ziide ularilhaa „xaira" xyliehenei xereggyi geze, gazartariaalangai xydelmerilegşedte uridşalan hanuulxa. Energiiçne bolьşevig xydelmerieer erxim hain urgaşiiji tuilaxa xeregtei.

RAIPOTREBSOJUUZUUDAI OTÇOOTNO HUNGALTIIN SUGLAANUUDHAA

Muxar-Şiberei aimag

Ene aimagai, raipotrebsojuuzai otçootno-hungaltiin suglaan hajaxan yngergegdebe. Tus suglaan deere raipotrebsojuuzai pravleeni bolbol selьpoonuud ba magaziinuudiiji bolьşevilgşelen xytelberileegyi baihan tuxaiпь suglaanda xabaadaзşad xadaa xursaar kritikelhen baina.

Gadana, raipotrebsojuuzai sisteemiin xydelmerilegşedei dunda polit. xymyyzyylelgiin xydelmeri xysed hainaar tabigdaagыi deereheenь, prilaavkiin xydelmerişed xadaa azalşadta şiryyneer xandadag baihan ba ilangajaa magaziindaa jirehen tovaarnuudiiji pokupaatelьnuudtaa xudaldangyi, gazaa zosooguur eehedlingee tanil xynyydte ygezerxideg jabadalnuud negete bişe yzegdedeg baigaa (Şaraidain ba Xara Şiberei magaziinuudta).

Myn, otçootno yje soo nelieedgyi olon tyxerigei rastraad bolhon baina. Ene xadaa raipotrebsojuuzai pravleeniin zyghee operatiivna xytelberi, xydelmeriin kontroolь ygei baihan deereheenь boloo geze suglaan temdeglehen baina.

M. Zybkoov.

Xoriin aimag

(Manai speckoorhoo telefoonoor abtaba)

Ene aimagai raipotrebsojuuzai otçootno-hungaltiin suglaan mynee tabadaxi yderee xydelmerilze baina. Ene suglaan deere Burkopsojuuzai pravleeniin prezidiymei otçootno doklaadiiji nyx. Seelьberev xehen baina. Doklaadçig xadaa tovaarobodoi talaar dutuu dundanuud tuxai, Burkopsojuuzai sisteeme deere debitoorsko yrinyydiiji likvidaacalxa jabadalda muusa temesehen tuxai, tovaarnuudai assortimeentnuudai muusa asaragdadag tuxai xeden faaktnuud deere togtozo, nelieedgyi udaan xelehen baina.

Tariigiin yjede,—doklaadçig xelene,—nyydel xudaldaa organizovaalxa şuxala bolboşji, ene xadaa mynee xyrter organizovaalagdaagyi—gene.

Myn, tovaar zeelgiiji şamduulxa jabadalda gyzevei traansport ton gol ba şuxala udxaşanartai baihan bolboşji, olonxi kolxoozuudai tyryylegşener xadaa ene xeregiiji şuxalada bododoggyi, xariin „moringyi" gecd, tovaar zeelgiiji xolşo tataxa hedelge gargadag baina g. m. xeden faaktnuudiiji xaruulaa.

Maartiin 30-nai yder otçootno-hungaltiin suglaanda, xabaadagşad xadaa raipotrebsojuuzai otçootno yjiin xydelmerinyydei itoog tuxai raipotrebsojuuzai pravleeniin ba revizioonno komiissiin otçootno doklaaduudiiji sonoshon baina. Maartiin 31-de preeni yrgelzelxe baina.

D. Lubsaanov.

ERXIM XANIIN GAZEEDYYDEI TYLƟƟ KOONKURS

Şoofeгnuudai sojuuzai obkoom bolbol erxim xaniin gazeedyydei tylee koonkurs organizovaalhan baina. Koonkursenь main negen xyrter yrgelzelxe baina. Xydelmeriee hainaar organizovaalhan erxim xaniin gazeedyydei redaaktornuud ba redkolleegiin çleengyydiiji premirovaalxiin tula, 150—150 tyxerigei 2 preemi ba 75 tyxerigei preemi g. m. togtoohon baina.

ANGUUŞA ŞYLKOOVNIKOV—BXAV-iin KANDIDAADTA DEBZYYLEGDEBE

Bargazanai aimagai, Yystь-Bargazanai selьsoveedei, Kiirovei neremzete kolxoozoi çleen nyxer J. A. Şylxoovnikov geg-şe an barilgingaa plaaniiji xododoo gyisedxedeg baixahaa gadana, ene onoi negedexi kvaartalai an barilgingaa plaaniiji 200 proceent gyisedxee. Tiixe zuuraa baihan anguudaa tuşaaza, 4200 tyxerig olhon baina. Tiigeed, nyxer Şylxoovnikov bolbol Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkiin kandidaadta debzyylegdehen baina.

Ondaatorska azaxii organizovaalagdana

Ene on dotor Bargazanai ba Bauuntiin aimaguudta şine ondaatorska azaxiinuud organizovaalagdaxa boloo. Tiime tula, ede şine organizovaalagdaxa azaxiinuudta 600 tolgoi ondaatornuudiiji abaaşaza tabigdaxa baina.

HURGUULINUUD XOORONDIIN OBOROONNO SOREVNOVAANI

Ene onoi maartiin 20-hoo apreeliin 1 xyrter yngergegdexeer hurguulinuud xoorondiin Byxesojuuzna oboroonno sorevnovaani exilbe. Ene sorevnovaanida Voroşiilovsko streloogoi, PVXO-oi ba GSO-oi noormonuudiiji ygexe baina. Tereenhee gadana, apreeliin 1-hee 10 xyrter raioonno sorevnovaaninuud ba mai harada oblastnoi sorevnovaani g. m. bolxo baina. Raioonno ba oblastnoi sorevnovaaninuud xadaa zaooçnoor yngergegdexe baina. Ene sorevnovaanida tyryy gargagşadiiji şagnaxiin tula, 3-3 miangan tyxerigei gurban preemi biguulagdahan baina.

ŞATAR

Kabaanskada bolhon şatarai tyrniir

Bolxoo baigaa BMASSR-ei şatarai çempionaatada şilexe talaar, şatarai polyfinaalьna tyrniir hajaxan Kabaanskada bolzo dyyrehen baina.

Respyyblikiin taban aimaguudhaa 10 şatarşad tyrniirte xabaadalsaa. Tiigeed, şatarai polyfinaalьna tyrniirei rezylьtaad iime baina:

Zyçkoov—9-hee 8 oçkoo (Keren), Bazaarov—9-7 oçkoo (Sosnoovo-Ozioorsko), Zangiee-jev—6 oçkoo (Keren) Bydazaa pov ba Dorziijev—5½-5½ oçkoo (Xori), Regzenoo—4 (Kabaanska), Onxootov, Neliyybin (Kabaanska) ba Bazaarov (Zagarai)—3-3 oçkoo, Taryysov—0 oçkoo (Kabaanska) g. m. garba.

Zyçkoov ba Bazaarov gegşed BMASSR-ei çempionaatiin finaalьda xabaadaxa erxe abhan bainad.

Ulaan-Yde goorodoi huragşadai çempionaat

Xabarai kaniikylei yjede, Ulaan-Yde goorodoi huragşadai gurbadugaar şatarai çempionaat yngergedehen baina.

Syymkin gegşe 10-haa 8½ oçkoo abza, negedexi huurida garaa (№3 hurguuli), Kaaplyn (№2 hurguuli) ba Mezoov (№1 hurguuli) gegşed 6½ oçkoonuudiiji abza, 2 ba 3-daxi huurinuudiiji xubaahan baina, Kiiştiimov (№64 hurguuli) 6 oçkoo, Kyznicoov ba Şvaarc gegşed 5½ oçkoonuudiiji, Danzanoo (№35 hurguuli) ba Kyliinov (№2 hurguuli) 4-4 oçkoo, Karteeniçev (№35 hurguuli) 3½ oçkoo, Vlaakin (№68 hurguuli), 3 oçkoo ba Fleişer (№3 hurguuli) 2 g. m. oçkoo abhan baina.

Tiigeed Kaaplyn ba Mezoov gegşed byxesojuuzna gurbadaxi kategooriiiji abaa.

XILIIN SAANAHAA TELEGRAAMMANUUD

Poolьşodo Germaanska ariltanyyd

Pariiz, maart 30. (TASS). Gazeedyydei labian xelexenь, Germaanska praviitelьstvo bolbol Poolьsko praviitelьstvodo doro dursagdagşa gurban eriltenyydiiji bariulba: Daancig: Germaaniiji Zyyn Pryssitei xolbolduulhan, nege gy, ali xojor avtostraaduudiiji baiguulxa; „antikominteernovske faakt" geze nerlegdegşede Poolьşiiji xabaaduulxa.

Raadioo ba Fyrnьjee aagenstvonuudai medeenyydei johoor, poolьsko praviitelьstvo bolbol germaanska preteenziinyydiiji buruuşaaba.

GERMAANI BOLBOL EIPEN BA MALЬMEIDIIJI DAIŞALAN EZELXEJEE XYSENE

Briyysselь, maart 30. (TASS). Beelьgede xabaatai baihan Eipen ba Malьmeede geze ookraguudiiji Germaanitai negedyylxiin tylee elite propagaandiiji Germaanida delgeryylegdexe tuxai gazeedyyd medeesene. Kalьnaahaa raadioopedaaçanuud bolbol Belьgiiske ede ookraguudta azana huugşagiiji „neemcenyyd" geze nereine. Bodoto deeree, germaanska faşiis aagentnuud bolbol Eipen xadaa oiriin ydernyydte Germaaniaar daişalan ezelegdexe gehen abiaanuudiiji Eipende taraana.

XITADDAXI FROONTNUUD DEERE

(Vojeenne jabuulganuudai xuriaangii şinzelel)

Cziancii proviinciin xoito xubi (Centraalьna Xitad) bolbol hyylşiin 15-20 ydernyydte japoonsko seregyydei vojeenne operaacanuudai ceentrenь boloo. Nanьçaaniiji—proviinciin stoliiciiji daişalan abxiiji xyseze, Jynsiyy teeşxi raioondoxi Cziyczіaan—Nanьçaan geze tymer zam teeşe glaavna soxisoo zoriuulza, japoonsko komaandovani bolbol dobtolgoo urda zyg teeşenь forsiirovalba. Yniin geze goorodhoo Pojanxyy geze nuur xyrter yrgen froont deere baildaanuudiin delgerebe. Japooncuud bolbol ende 5 diviiziinyydiiji koncentriirovalba. Jynsiyy raioondo jabuulga xeze baihan, centraalьna koloonniin dobtolgiiji demzexee xyseze, japooncuud bolbol Ynіin ba Pojanxyy nuurai zyyn zygte, xitad ilaangnuud teeşe ataakaa jabuulba, Pojanxyy nuurai zyyn erjedenь disaantiiji buulgaba. Japoonsko mexaniziirovanna çaastьnuudai jabuulganuud xadaa Nanьçaan ba Çanşaa xojoroi xoorondoxi xelxiee xolbooji tahalduulxiin tulada negen daruu zoriuulagdahan baina. Ondoogoor xelebel, Nanьçaaniiji dyyren xyrieelxiin zorilgo tabigdahan baina. Japooncuud bolbol hyylşiin ydernyydte gooroddiiji erid şanga artilleriiske buudalgada oruulza, tereeniiji jixeer handargazarxioo. Tedener xadaa maartiin 27-do Nanьçaan teeşe dytelhen baina. Japooncuud bolbol olon tooto taankinuud ba 50 samolooduudaigaa xalxalga doro gurban zyg teeşe dobtolgoo xebe. Xitad seregyyd bolbol ydeşiin zurgaan çaasta goorodoigoo jixenyyd zdaaninuudiiji butargazarxiood, Nanьçaanhaa zailoa. Glaavna xysenyydei suxariltiiji daldalza baigaa xitad çaastьnuud bolbol yyliçne baildaanuudiiji yrgelzelen baitaraa, hyni oroi bolxodoi poziicanuudaa zailza oşobo. Mynee goorodiiji toiron baildaanuud yrgelzelheer baina.

Susarşagyi baildaanuudai hyylde Nanьçaaniiji ababa. Pojanxyy nuurai erjede, Yçeendexi baildaanuud soo xitad nege poolk xosorbo, ende myn japooncuudşji xojor miangan xynyydee geebe.

Cziansii proviinciin xoito xubidaxi xojornedeelьne baildaanuudai torşo soo japooncuud bolbol 15 miangahaa deeşe xynyydee geebe.

Xenьkooygoi (Centraalьna Xitad) baruun zygdexi baidal xadaa sag zuura stabiliziirovalaa. Xybel proviincedexi ene raioondo japooncuud bolbol Içaangoorod teeşe ba baruun-xoişoo Cianiaan goorod teeşe dobtolxoo hedeheniinь medeeze baina. Içaan teeşe dobtolxiin tulada Xaanь myreniiji forsiirovalxanь japooncuuda şuxala gebeş, tedenerei negente bişe hedelgenyydenь amzaltagyi yngergehen baina. Japoonsko komaandovani bolbol Japoonhoo Şanxaida jirehen 60 miangan soldaaduudiiji ene raioondo asarxanь.

Japooncuud xadaa Çzecziaan (Centraalьna Xitad) geze proviincada dobtolon oroxo gehen hedelgenyydee myn le orxinogyi. Iime zoriigotoigoor, japoonsko olon syydnenyyd Xarçzooysko toxoido sugluulagdaba.

Xoito ba urda Xitadai froontnuud deere, nerelen xelebel, Kantoonoi raioondoxi ba Xainaanь araldaxi froontnuud deere jixe xubilaltanuud boloogyi.

XITADDAXI DAINAI BAIDAL

ZURAG DEERE: Japoonton bolbol xitad aarmiiin bo jeecyydiiji pleende abaad, tedeende xeleşegyi zerligeer xan daza baina.

TASS-iin fotoxrooniko.

Oeşçiinenyydei palaatada Çemberleenei vestypleeni

Loondon, maart 31 Myneeder premьjeer Çemberleen bolbol gadaadiin poliitika tuxai asuudaldai tuşaa medyylgetelgeer obşçiinenyydei palaatada vestypaalba. „Angliiska praviitelьstvo bolbol, Çemberleen xelebe, busad praviitelьstvonuudtai xelseenyydyi jabuulza baina. Xelseenyydyi yşee esselxiin urda tee, angliiska praviitelьstviin pozitca tuxai asuudaliiji dyyren eliryylxiin tula, bi bolbol palaatiiji doro dursagdagşa zyilde medeeseneb: xerbee Poolьşiin bejee daangi baidalda sexe ajuulai:bii boloo haanь, xerbee poolьsko praviitelьstvo xadaa eerilngee naclonaalьna xysenyydiiji xeregleze, esergyyselge uşaruulxa absoliyytne şuxala geze tooloo haanь, angliiska praviitelьstvo bolbol şadalaigaa zergee P şodo dyyren demzeltiiji ujalgatai geze bejee to geeşe. Poolьsko praviite bolbol eneen tuxai na namhaa abhan baina. Fran ka praviitelьstvo bolbo asuudalda Aangliin po byrin xubaaldana geze m xiiji namaiji ypoinomo hen geze nemexe bainab".

Leiboriist Dzoon Mo bolbol ideoloogiin asuud xadaa Aangli ba Soveed juuz xojoroi xoorondo s niçestvo baiguulgada ha xegyi gehen naidabariij viitelьstvohaa eribe. Ç leen bolbol Moorganoor hen nadabarinuudiiji xel gyi ygeze şadaxab ge riuusaba.

(TA

Zurnaal „Neişen" aangliiin poliitika tuxai

Nьjuu-loork, maart 31. „Neişen" geze zurnaalai medeesexenь, Aangli, Fraanca, SSSR ba Poolьşo gegşedei gansal vojeenne kontaakt bolbol faşiis Germaaniin agreessiiji zogsoozo şadaxa, gebeş Soveed Sojuuzaar duradxagdahan niite konfereenciiji zarlaahaa, tiime soglaşeenide xyreze şadagdaxa baina. Zygeer, zurnaai zaana, liin myneenei pozitcada tiiçeskeer xandamaar b nuud bii.Mynee angliisk tika bolbol, zurnaal ynyeregşe ziiei sentia şingieer, Germaaniiji zyyn teeşenь xanduulxiiji magad".

(TA

Germaaniin zyghee Poolьşiiji xaşalga

Loondon, maart 29. Angliiska gazeedyyd bolbol Germaaniin vojeenne jixenyyd beledxelnyyd tuxai bişene. „Nьjyys kroonikl" geze gazeediin medeesexenь, ysegelder Germaanska seregyyd xadaa Odeere nyrendexi Fraakfyyrt ba Beerliin xojoroi xoorondo, po xileteeşe jixeer jabaa. avtostraaduudaanь pexoo ze baihan motomexaniz na çaastьnuudaar, gryzo deer dyyrehen baina. Fr ziirska jabalga zogsoog

(TA

ÇEEXI BA MORAAVIDA FAŞIIS REAAKCA

Praaga, maart 31. (TASS). Çeeşske faşiis gryypplin liider generaal Gaida bolbol „Nacionaalьna oobşçnostь" geze prezideent Gaaxaar balguulagdahan şine faşiis organizaacada eerilngee gryyppiiji orobo geze sonosxobo.

Yder byriiin byxii xebiei bolbol „Nacinaalьna oobşçnostь" geze paartiin xytelberi ro orohon tuxai zaxiraa gagdaba. Gazeedyydei daakcanuudta praviitelьs komissaarnuud tomilogd

Çeexi ba Moraaviin ri deere gadaadiin bu renyydei gazeedyydiij jabadai xorigdobo.

Klaipeedede prodovoolьstvenno k

Varşaava, maart 31. (TASS). „Iiiystrovaanii Kyrьjeer poddveennii" geze klaipeedske korrespondeentiin medeesexenь, germaanska okkypaantnuud bolbol Klaipeedske (Meemelьske) oblastiiji daişalan ezelhenei hyyleer, xydee azaxii produktnuudiiji endehe maanide abaaşaba, e daşaramduulan Klai (Meemelьde) ediee xoo tagdal jixeer yzegdene.

Barseloondo faşiis terroor

Pariiz, maart 29. (TASS). San-Sebestьgaanda zoxioogdon zarza baigaa „Diarioo Vaasko" geze gazeed bolbol Barseloonhoo telegraammiiji toliiobo, tereen soo zaagdaxanь, 8 gan xynyyd bolbol Ba zasaguudaar koncentra laagernuudta zaragdaba

Spatiil geze Francuuzska araliiji japooncu okkypiirovalxanь

Tokioo, maart 31. (TASS). Gadaadiin xeregyydei minis-teerstvo bolbol medyylge toliiobo, tereen soogoo zaaxanь, Japoon xadaa Spatiil geze araliiji eerilngee kontroolь doro abba. : (1933 onhoo xolşo Fraancaar okkypiirovalagdahan Spatiil geze aral bolbol Franцuuzska Indo-Xitad neo aral xojoroi xooron Xitad dalai deere baid

Myneeder gadaadi gyydei ministriiji oroio viida bolbol Spatiil ge okkypaacalxa tuxai T xi francuuzska posoo deesebe.

AXŞ-haa VOJEENNE SNARIAZEENIIN EEKSPORT

AXŞ-ai gyrenei deportaameniiin medeenyydei johoor, ene ziiei janvaarь ba fevraalьda AXŞ-da vojeenne snarizeeni abxiin tulada 22513917 doollarnuudai liceanzinyyd ygtebe. Aangli ba Fraanciin xubida 17 hoo ylyynь xyrtexe tad bolbol 223224 do ceenziinyydiiji abba. xadaa negeşji liceenz gyi.

(TAS

FRAANKO-RYMIINSKE XUDALDAANUUD DOOGOVOR

Prariiz, maart 31. (TASS). Myneeder francuuzska gadaadiin xeregyydei ministr Bonne ba Rymiinske posoo ky xojor fraanko-rymi daldaanai doogovorii

Xarluusalgata redaaktor R. BIMBAAJ